

President Andrzej Duda and Ukraine

In May 2015 Poles elected the fifth president of independent Poland – Andrzej Duda from the main opposition “Law and Justice” party. His victory was a surprise as he had defeated the popular president Bronisław Komorowski who hoped for an easy reelection. The new head of state was a largely unknown person who had been chosen to run for presidency by the longtime leader of his party Jarosław Kaczyński: probably he was supposed not to win, but to lose without tarnishing too much the image of the “Law and Justice” and its president. Born in 1972, Duda is also much younger than the top of Polish political elite (Aleksander Kwaśniewski, Donald Tusk, Bronisław Komorowski were all born in the '50) and better educated – he is the first head of state who speaks fluently English.

At the beginning it was not clear what would be the policy of the new president towards Ukraine and in particular towards the Ukrainian – Russian war. Before 2015 Duda did not hold any posts of importance in the public administration. He worked in the presidential administration of the late Lech Kaczyński (twin brother of Jarosław), he was also deputy to the European Parliament. From the Ukrainian point of view his main assets were the heritage of the president Kaczyński he frequently referred to and the will to lead a more active policy than his predecessor. The late president Kaczyński (2005 – 2010) had considered Ukraine as a strategic partner of Poland and aimed at both strengthening the bilateral ties and promoting Ukraine in Europe. Together with president Victor Yushchenko he continued the Polish-Ukrainian historical dialogue (even if he was very critical about the glorification of OUN-UPA), supported Mikheil Saakashvili during the Russian aggression in 2008, worked on the preparation of the Euro 2012 championship. Komorowski was certainly not passive on the Ukrainian question, however the “Law and Justice” accused him and his “Civic Platform” party of not doing enough. One could therefore hope that Duda would try to do better.

What were the main potential problems? First, Duda and his party had to search for

support of all the right-side voters to win both the upcoming parliamentary elections (planned for October 2015) and the next president elections in 2020. If some of these voters are attached to the heritage of the president Kaczyński, many of them are critical towards Ukraine, mainly because of the Polish-Ukrainian history (Volhynia massacre, 1943 – 1944) and favourable to the Polish nationalist political movements, often openly pro-Russian. Duda would have to take that into account. Second, it could be feared that under Duda the relations between Warsaw on one side and Berlin and Brussels on the other would deteriorate. This was already the case during the “Law and Justice” government in 2005 – 2007. Such a situation would have a negative impact on the effectiveness of the Polish policy towards Ukraine, as Poland would be less able to lobby the Ukrainian interests in the EU.

Two months after the inauguration of Duda's presidency, we can already make a preliminary assessment of his Ukrainian policy. First, the new president clearly understands the importance of the Russian threat for our countries. He put it clearly during his speech at the United Nations General Assembly “All states should be afforded equal enjoyment of rights vested in them, and any actions undermining these rules should be firmly rejected by international community. (...) In this connection, it is crucially important to continue the work on streamlining the effectiveness of the United Nations Security Council, the body responsible for protection of international peace. It must be constantly recalled that the privilege of permanent membership is connected with the duty to take active measures to implement UN fundamental goals, as mentioned in Article 1 of the Charter. In recent years, the right to veto led on many occasions to a total stalemate of the Council works on the most important security issues.” Second Duda wants to strengthen the cooperation of Central and Eastern European countries, in particular in the context of the Russian threat. In August he paid his first visit to Tallinn, in Estonia, on

the anniversary of the Ribbentrop – Molotov pact to confirm that. Third he clearly avoids the subject of Ukraine. He has not mentioned it during his main speeches. He has still not visited Kyiv, even if he received an invitation from Petro Poroshenko at the beginning of September 2015.

Such attitude is due to at least three factors. As it was already mentioned the president has to take into account the preference of right-wing voters, also those who are not very favourable to Ukraine. Moreover the “Law and Justice” party has changed since 2010 – it counts less people who are engaged in the Polish-Ukrainian (or EU – Ukrainian) dialogue, just to mention Paweł Kowal, Michał Kamiński or Konrad Szymański who all left the party of Jarosław Kaczyński. Finally Poland assess very negatively the recent changes of the Ukrainian legislation which recognize the OUN-UPA as “freedom fighters”, especially taking into account the fact that the mentioned law was passed by the Verkhovna Rada on the day of visit of Bronisław Komorowski to Kyiv. A growing scepticism towards Ukraine, partially fed by the Russian propaganda, seems to be growing in Poland. It may be strengthened by the all-EU refugee crisis, as the Ukrainian workers in Poland may be assimilated with the unwelcomed refugees or economic immigrants from Middle East and Northern Africa pouring through external EU borders.

The “Law and Justice” politicians responsible for foreign policy issues declare that after the parliamentary elections their party is expected to win the Polish policy towards Ukraine will not change and that may be indeed the case. Since the end of the '90 Polish opposition has been always more critical towards Ukraine than the political party in power. The opposition could easily use the bilateral relations as an instrument of political fight, while the government has not have this freedom, knowing that Polish-Ukrainian “strategic partnership” is an element of Polish *raison d'Etat*.

Andrzej Szeptycki
Warsaw University

On the Brink of Dramatic Changes - Regional Security

Regional security plays a vital role in the chain of countries forming a global network of cooperation and stability. Unfortunately the Ukrainian crisis became one of the examples of how fragile that security is and how easily one can dismantle it.

Only a few years ago Ukraine didn't draw that much of attention on the international scale; however today it captures the front pages of the biggest issues. The international law displays inability to stop Russian aggression and defend the Ukrainian people from being dragged into terrorist activity.

Within many years the Ukrainian Armed Forces have been dropping in numbers and quality as a result of Russia imposing its policy on Ukraine and Ukrainian authority being less or more open to it.

Today Russia's aggression not only causes great casualties - on the Ukrainian side as well as on Russian - and destruction in Ukraine, but also poses a grave threat to the whole European community. Regardless of all the sanctions imposed and minor action the international society has been taking towards Russian, the Ukrainian Armed Forces has been mounting all the strength and collaborating with the NATO allies in order to reinforce their position in the ATO area and gain new experience in accordance with the military NATO world standards.

Lviv region became one of the main areas where all the multinational exercises have been taking place. The field base in Yavoriv is the biggest one in Europe and now hosts the joint exercises with the NATO members participants and other European countries; in order to foster the cooperation with NATO and promote restoration of the regional stability.

The not-so-long-ago-created International Peacekeeping and Security Center (IPSC), of the Army Academy named after hetman Petro Sahaidachny, at the Yavoriv polygon serves the primary cause of strengthening our army and our relations with the NATO members. International Peacekeeping and Security Center was formed on the base of 232 range of the 1-st category of the UA Armed Forces in November,

2007. «ICPS is designed to train personnel of different units of Ukrainian Armed Forces according to combat training plans, to train military units of Ukrainian Armed Forces for peacekeeping missions, to train servicemen and employees of Ukrainian Armed Forces and other military units, law and order authorities, peacekeeping personnel and national contingents of Ukraine, foreign states and international organizations, which take part in different peacekeeping missions and fight against terrorism.»

The IPSC includes training centre “Partnership for Peace” which was organized in December 2011. The main task of the centre is to conduct training with units and HQ of peacekeeping contingents, conducting separate, joint, commanding trainings, conducting course training. Officers of this centre took part in numerous events of international military cooperation that is multinational training “Shield of Peace”, “Rapid Training”, “Viking”, “Rotation Forces of the Black Sea Region”, etc.

Nowadays three main courses are held by the officers of the Centre – a course for HQ officers, a course for instructors of peacekeeping units and a course for instructors to counter improvised explosive devices. Above 1700 listeners Ukrainian Armed Forces and Armed Forces of foreign countries attended these courses during the last 10 years.

If we look back a few years Ukraine didn't host the multinational exercises very often; on the contrary, today such exercises in progress as «Fearless Guardian - 2015», «Rapid Trident - 2015», etc., are the biggest multinational exercises the world has seen in a long time.

Recently GEN Raymond Odierno, the 38th Chief of Staff of the U.S. Army visited the International Peacekeeping and Security Center to check his subordinates of the U.S. 173rd Airborne Brigade participating in the «Fearless Guardian-2015» exercise. In April of 2015 the joint Ukrainian-US exercises «Fearless Guardian-2015» began. The participants came from 17 different countries.

One of the purposes of this exercise was to train battalion leaders. There is also basic and specialized training of company personnel of operational purpose of the National Guard

of Ukraine. The military men were trained had to be supplied with military uniforms, personal protective equipment, night vision devices and communications facilities.

Frankly speaking, this is the first Ukrainian-American event of such level, and it proves the transition of bilateral cooperation into a new practical dimension. According to Poroshenko, «besides the United States, the partners from Canada, Great Britain, Poland and other NATO countries, Australia will join the programme as well.»

One might argue that such collaboration may prove to be ineffective, but such international cooperation will enable us to effectively execute tasks facing Ukraine. We should not only protect our territorial integrity and sovereignty, but also freedom and democracy in Europe and the world.

The Ukrainian-American command post exercise «Saber Guardian / Rapid Trident — 2015» started on the 20th of July, 2015. The expected number of their member participants is two thousand people, including the Armed Forces of Ukraine — about a thousand. In the fall, joint exercise «Law and Order», where Ukrainian Military Police and Polish military police units are expected to be involved, is going to be held.

«Rapid Trident - 2015» is aimed at raising the capability of joint operations of Ukraine and its partners throughout the Eastern Europe aimed at strengthening peace and security in the region. The new experience in accordance with the NATO standards will help the Ukrainian military act more effectively in the ATO area.

Rapid Trident Military Exercise will unite servicemen and experts from 18 countries worldwide.

Another matter worth mentioning is the decision of the Ministries of Defence of Ukraine, Lithuania and Poland to create LITPOLUKRBRIG (Lithuanian-Polish-Ukrainian Brigade). The Technical agreement is to be signed on the 24th of July, 2015. The expected number of the brigade is 2,5 thousand people: 545 Ukrainians, 650 Lithuanians and 1250 Poles.

LITPOLUKRBRIG envisions a closer cooperation between the three countries. The creation of such a brigade contains the idea of countering the crisis situations.

Moscow called joint Ukrainian-NATO military exercise a provocation, pointing out that it might jeopardize progress in the peaceful settlement of the crisis in the Donbas. NowonderwhatRussian government is going to call the forming brigade.

Despite significant progress Ukraine is still a «state in making» and needs a range of significant reforms. The new threats call not only for new instruments of action but, first of all, for a new philosophy and a new political strategy adequate to the new challenges.

The multilateral field base exercises in Yavoriv not only help to support and train military who fight terrorism in the East, but also improves the image of our country and military on the world scale, contributing to the peacekeeping process.

The aggression coming from the Russian Federation proves once again that the regional security can be very easily shattered and needs a closer cooperation between the countries. NATO member states assist the Ukrainian troops not only with supplies and equipment, but also with the new experience. Only in a few short years the Ukrainian Armed Forces reorganized and started to come to a new level.

Unfortunately in order to make all those crucial changes come the Ukrainian people have to pay a deadly price.

Майбутнє українського флоту

Після подій лютого-березня 2014 р. агресія Російської Федерації проти України і неспроможність протистояти анексії Криму призвели до того, що наша держава втратила стратегічно важливий форпост в Чорноморському регіоні, значні можливості для базування флоту та інфраструктуру, більшу частину самого військово-морського флоту, а також значні суднобудівні потужності.

Таким чином, в результаті внутрішньодержавної кризи, помилок і неадекватної політики попередніх урядів, військового конфлікту із значно сильнішим супротивником, сьогодні поставало питання про подальший розвиток і саме існування українського військово-морського флоту, його найближчих і перспективних завдань в контексті потужних

геополітичних змін в регіоні. Коротко проблему можна сформулювати наступним чином: «Який флот потрібний Україні?» Це питання так і не отримало відповіді, хоча до нього звертались на протязі всього періоду існування незалежної України.

Переважна більшість кораблів, що входять чи входили до складу українських військово-морських сил, дісталась Україні в результаті довготривалого і болісного розподілу спадщини радянського Чорноморського флоту. Більша частина плавскладу виявилася кораблями вже в вельми поважному віці: 74% (113 зі 152 одиниць) зі строком служби більше 15 років¹. Деякі кораблі були добудовані вже незалежною Україною у 90-их роках минулого століття (фрегат, флагман «Гетьман Сагайдачний», корабель управління «Славутич», корвети «Луцьк», «Чернігів»). При цьому найбільші кораблі отримані в результаті розподілу ЧФ СРСР – сторожові кораблі «Разительный» (проект 1135М, 1976 р. спуск на воду), «Беззаветный» (проект 1135, 1977 спуск на воду), «Безукоризненный» (проект 1135, 1979 спуск на воду) - в українському флоті фрегати «Севастополь», «Дніпропетровськ», «Миколаїв» - так і не стали до строю і були виведені зі складу флоту, а згодом у 2000-х рр. продані (на брукт чи як кораблі-мішені). Окрім того, були списані корвети «Ужгород», «Суми», «Херсон», «Ізмаїл», ракетний корвет «Кременчук» і ракетний катер «Каховка»².

Ядро теперішнього флоту України поряд з флагманом – фрегатом «Гетьман Сагайдачний» (фактично, корабель збудований за пр. 1135.1 «Нерей», з призначенням для прикордонних військ КДБ і є розвитком хоча і вдалого, але старого радянського проекту сторожових кораблів класу «Буревестник», пр. 1135) – складають корвети: проекту 1124М «Альбатрос» - «Вінниця» (модифікація для прикордонної служби), «Луцьк», «Тернопіль»; проекту 1241.2 «Молния»-2 - «Хмельницький» та проекту 1241.1Т «Молния»-1 - «Придніпров'я».

1 Євген БОРИСОВ, Володимир ВАНТРОБА. Проблеми і перспективи військового кораблебудування в Україні // Морська держава. - № 24. - 11.04.2012 р.: [Електронний ресурс]. Доступно з : http://fleet.sebastopol.ua/morskaya_derjava/2006_24/problemi_i_perspektivi_vijskovogo_korablebuduvannja_v_ukrajini
2 Уряд України виключив зі складу Військово-морських сил шість бойових суден. - 8 ноября 2012. [Електронний ресурс]. Доступно з: <http://news.bigmir.net/ukraine/636221-Kabmin-spisav-shist-boiovih-korabliv-ykrainskogo-floty>

Основним призначенням цих кораблів, розробки 60-70-х рр. ХХ ст., є протичовнова оборона в ближній морській зоні. Лише корвет «Придніпров'я» озброєний 4 пусковими установками ударного протикорабельного ракетного комплексу «Терміт» (модифікація початку 70-х рр., розробленої в 50-60 рр. крилатої ракети П-15 з дальністю дії близько 80 км). Крім того, в складі ВМС України знаходиться ще ракетний катер «Прилуки» (пр. 206МР), озброєний аналогічним ракетним комплексом (2 пускові установки).

За роки незалежності Україна так і не спромоглася добудувати цілу низку бойових кораблів (закладених на українських верфях ще в радянські часи), серед яких ракетний крейсер «Україна» - аналог ракетного крейсера ЧФ РФ «Москва» (проект 1164), корвети «Луганськ», «Львів», фрегати «Байда-Вишневецький» та «Іван Богун», авіаносець «Варяг»³.

В результаті операції Російської Федерації по захопленню Криму росіяни захопили на базах практично всі кораблі українських військово-морських сил. Частину кораблів Росія таки повернула, але з огляду на продовження ескалації російсько-українського конфлікту, цей процес було призупинено. Фактично, на сьогодні в складі ВМС України з великих бойових кораблів залишилися лише «Гетьман Сагайдачний», «Вінниця» та «Прилуки». Більшу частину суден забезпечення вдалося повернути. Однак, в Криму було втрачено ключові військово-морські бази, флотську інфраструктуру, значні суднобудівні потужності (в першу чергу заводи «Море» в Феодосії та «Залив» в Керчі).

Військово-морський флот є інструментом захисту національних інтересів держави і повинен ефективно протистояти загрозам національної безпеки. В цьому контексті на порядок денний особливо гостро виходить питання подальшого існування і можливостей розвитку українських ВМС, особливо з огляду на агресивну політику Російської Федерації. Сьогодні українські військово-морські сили не спроможні виконати завдання по протидії угрупованню

російського Чорноморського флоту, який володіє хоч і досить старими кораблями, але посідає друге (після Туреччини) місце в регіоні за кількісним і якісним складом⁴.

Сучасні загрози, з якими доведеться мати справу українському флоту варто розділити на дві категорії: а) ті, що вимагають негайного реагування і в основному пов'язані з поточною ситуацією на Південному-Сході України та гібридною війною Російської Федерації; б) довготермінові загрози (з необхідною перспективою реагування в 10-15 років). При цьому слід безумовно враховувати, що розбудова і підготовка флоту справа довготривала і дуже ресурсозатратна. Тож вже тепер потрібне чітке планування і розрахунок можливостей, потреб і ресурсів, які Україна може виділити на розвиток флоту і зробити це в спосіб, що максимізує відповідь на обидва типи викликів.

Загрози та виклики першого типу:

- продовження конфлікту на Південному-Сході України;
- агресивна політика Російської Федерації в регіоні і претензії на домінування у «своєї», самопроголошеній, сфері впливу;
- підтримка дій сухопутних підрозділів у прибережній зоні;
- захист прибережної зони, протидиверсійна робота (в тому числі в умовах «гібридної війни»);
- захист територіальних вод;
- забезпечення морських комунікацій та захист торговельного судноплавства.

В довгостроковій перспективі головну загрозу скоріше за все становитиме:

- домінування ЧФ Російської Федерації в Чорноморському регіоні;
- контроль Росії над Кримським півостровом;
- тероризм (в тому числі організований, транснаціональний, державно спонсорований);
- регіональні конфлікти;
- територіальні претензії інших держав;
- конфлікти у віддалених регіонах світу, які мають значення для забезпечення національних інтересів України;

3 Сергій Грабовський. Чи залишиться в Україні флот? // Тиждень. - 9 квітня, 2011. :[Електронний ресурс] . Доступно з: <http://tyzhden.ua/Politics/20414/PrintView>

4 Порівняльний аналіз ВМС збройних сил чорноморських держав. Аналітична записка. 25.04.2011. :[Електронний ресурс] . Доступно з: od.niss.gov.ua/articles/42

- загострення боротьби за ресурси і потреба захисту інтересів України у цьому аспекті;

- реагування на надзвичайні ситуації та стихійні лиха з метою захисту життя та безпеки громадян України.

В будь-якому випадку, в найближчій перспективі російська політика лишатиметься ключовим чинником, що впливатиме на динаміку загроз обох типів. В Чорноморському регіоні зосереджено потужне бойове угруповання Чорноморського флоту Російської Федерації в складі 41 бойового корабля із флагманом ракетним крейсером «Москва»⁵ (пр. 1164 – основне озброєння – 16 пускових установок ракетного комплексу «Вулкан» П-1000, дальність 550 км). В планах російського керівництва є значне оновлення і посилення потенціалу Чорноморського флоту і ця програма вже знаходиться на стадії реалізації, зокрема йдеться про введення в склад флоту 6 нових сторожових кораблів (фрегатів) проекту 1135.6 (щоправда в липні 2015 р. командуючий флотом РФ В. Чірков відзначив, що серія може бути обмежена 3 кораблями через припинення постачання Україною газотурбінних двигунів для них, однак на заміну їм мають прийти малі ракетні кораблі нового проекту 22800, які будуть оснащені універсальними корабельними стрільбовими комплексами), 2 фрегатів проекту 22350^{6 7}, та 6 дизель-електричних підводних човнів проекту 636.6 «Варшавянка»⁸, озброєних ударним ракетним комплексом «Калибр», який призначений для ураження надводних та наземних цілей на дистанції порядку 1,5 тис. км (хоча точних даних по дальності ураження досі немає, проте нещодавні удари по Сирії з акваторії Каспійського моря дають уявлення про можливості цих

найновіших російських крилатих ракет). Три «Варшавянки» - «Новоросійськ», «Ростов-на Дону» і «Старый Оскол» вже в складі ВМФ Росії. «Новоросійськ» прибув на Чорне море, а «Ростов-на Дону» має прибути до кінця 2015 р., До кінця року флоту має бути зданий «Краснодар», ще два човни «Колпино» і «Великий Новгород» знаходяться в будівництві⁹.

Таким чином в найближчий час РФ отримає в регіоні угруповання з потужними ударними можливостями. Російські кораблі і підводні човни будуть спроможні тримати під контролем акваторію Чорного моря і наносити удари на всю глибину території України. Не можна забувати також і про можливість РФ базувати авіацію і сухопутні частини на території підконтрольного Криму.

В найближчій перспективі Україна не спроможна протиставити російському чорноморському угрупованню адекватне корабельне з'єднання. Програма перспективного українського корвету (проект 58250) не зможе вирішити проблему кількісної і якісної переваги ЧФ РФ. Тим більше, задача головного корабля «Володимир Великий», закладеного ще у 2011 р., постійно відкладається, а перспективна серія з чотирьох корветів може стати лише початком відбудови ВМС України (згідно з нещодавніми заявами командувача ВМС України до 2020 року український флот повинен мати «66 кораблів і суден забезпечення, 31 літальний апарат, модернізовані війська берегової оборони, потужні артилерійські підрозділи, морську піхоту, інші частини» і передбачена, навіть, закупівля двох малих підводних човнів¹⁰). Безпосередньо ж негайною відповіддю на домінування російського флоту в Чорному морі може стати термінова розробка і розгортання в найближчий час берегових протикорабельних ракетних комплексів (проект українського ПРК «Нептун» був нещодавно представлений на виставці «Зброя і безпека – 2015»). Реалізація даного проек-

5 Оборона Крыма: с воздуха, с земли и с моря. // Рос-сийская газета. 10.10.2014. [Електронний ресурс].

6 Доступно з: <http://www.rg.ru/2014/10/10/chirkov.html>
7 Виктор Чирков: головной корабль проекта 22800 будет заложен в 2016 году 1.07.2015. [Електронний ресурс]. Доступно з: <http://armstrade.org/includes/periodics/news/2015/0701/135529966/detail.shtml>

8 В России завершается разработка новейшего корвета проекта 22800. 12.08.15. [Електронний ресурс]. Доступно з: http://www.arms-expo.ru/news/novye_razrabotki/v_rossii_zavershaetsya_razrabotka_noveyshego_korveta_proekta_22800/
9 Верфь: ПЛ проекта 636.3 «Варшавянка» будет передана ВМФ 19 декабря. 08.12.2014. [Електронний ресурс]. Доступно з: http://ria.ru/defense_safety/20141208/1037128691.htm

9 Вторая ДЭПЛ проекта 636.3 «Ростов-на-Дону» войдет в состав Черноморского флота до конца 2015 года. 24.09.2015. [Електронний ресурс]. Доступно з: <http://portnews.ru/news/207067>

10 “УКРАЇНА БУЛА, Є І БУДЕ МОРСЬКОЮ ДЕРЖАВОЮ” // Флот України. 27 жовтня 2015 р. [Електронний ресурс]. Доступно з: http://fleet.sebastopol.ua/articles/ukrajina_bula_je_i_bude_morskoju_derzhavoju/

ту є, фактично, єдиною можливістю для України забезпечити прикриття берегових районів у випадку атак з моря і суттєво обмежити оперативні можливості ЧФ РФ. Другим напрямком мав би стати розвиток морської авіації (оснащеної протичовновими і протикорабельними засобами).

При належному менеджменті Україна, з наявним науково-дослідним і виробничим потенціалом, цілком спроможна реалізувати ці завдання і забезпечити розвиток і належний потенціал сил берегової оборони.

ISPC

Детальнішу інформацію про роботу Центру міжнародної безпеки та партнерства можна отримати за адресою

<http://www.ispc.org.ua>
<facebook.com/ispc.org.ua>
centre@ispc.org.ua

Видається за сприяння та фінансової підтримки
Центру інформації та документації НАТО в Україні